

اظهار نظر کارشناسی درباره

«طرح استفساریه تبصره «۴» ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی»

(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

طرح استفساریه فوق‌الذکر که ابتدا در تاریخ ۱۳۹۵/۶/۷ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده بود، پس از ارسال نزد شورای نگهبان با ایرادات و ابهاماتی مواجه گردید. طرح مزبور پس از اصلاحاتی مجدداً نزد شورای نگهبان ارسال شد و لکن علاوه بر ایراد سابق با ابهام جدیدی نیز مواجه گردید. از همین رو مجلس به منظور رفع ابهام مذکور اصلاحاتی را در مصوبه سابق خود اعمال و برای مرتبه سوم نزد شورای نگهبان ارسال کرد، اما در این مرحله نیز شورای نگهبان مصوبه مزبور را مورد ایراد قرار داد که در این گزارش به بررسی ایراد شورای نگهبان در این خصوص می‌پردازیم.

مخصوص سخن علمی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال اول

شماره ثبت:

۴۵

شماره چاپ:

۴۴۷

تاریخ چاپ:

۱۳۹۵/۱۲/۱۸

بررسی ایراد شورای نگهبان

براساس آخرین نظر شورای نگهبان در خصوص مصوبه حاضر، علیرغم اصلاحاتی که نسبت به مصوبه سابق به عمل آمده، «صرفنظر از عدم تطابق سؤال و پاسخ استفساریه، اشکال سابق این شورا کماکان به قوت خود باقی دانسته و مغایر اصل نودونهم قانون اساسی و نظریه تفسیری آن شناخته شده است.

در خصوص ایراد شورای نگهبان نسبت به این مصوبه لازم به توضیح است که مطابق اصل نودونهم قانون اساسی، شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس شورای اسلامی را برعهده دارد و براساس نظر تفسیری شورای نگهبان در خصوص دامنه و نوع صلاحیت نظارتی شورای نگهبان نسبت به انتخابات، نظارت مذکور «... استصوابی است و شامل تمام مراحل اجرایی انتخابات از جمله تأیید و رد صلاحیت کاندیداها می‌شود» (نظر شماره: ۱۲۳۴ مورخ ۱۳۷۰/۳/۱).

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر: مطالعات

حقوقی

مشخصات گزارش

بنابراین مطابق نظر تفسیری فوق، شورا صلاحیت دارد در هر مرحله‌ای از انتخابات، بر صلاحیت نامزدهای انتخابات و همچنین تصمیمات و اعمال هیئت‌های اجرایی در خصوص نامزدها نظارت داشته باشد و با توجه به استصوابی بودن این نظارت می‌تواند، اقدام به رد یا تأیید صلاحیت نامزدها و تصمیمات هیئت‌های اجرایی و نظارت نماید. از این رو با توجه به اینکه مصوبه مجلس، در مقام این بوده که بخشی از نظارت استصوابی شورای نگهبان را محدود و مقید به مرحله خاصی از انتخابات (بعد از مهلت بیست روزه امکان تجدیدنظرخواهی نهایی) نماید و در نتیجه صلاحیت شورای نگهبان را محدود نموده است، مغایر اصل نودونهم قانون اساسی و نظر تفسیری شورای نگهبان در خصوص این اصل شناخته شده است.

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۴۹۳۶-۳

تاریخ انتشار:

۱۳۹۵/۱۲/۲۱

کمیسیون محترم در آخرین مصوبه خود درخصوص این استفساریه اگرچه ابهام مورد نظر شورای نگهبان که در نظر سابق شورا بیان شده بود را رفع نمود ولکن، ناظر به ایراد مذکور هیچ‌گونه اصلاحی انجام نداده و از این رو شورای نگهبان کماکان ایراد خود را باقی دانست و به مجلس عودت داد، اما در مرحله حاضر کمیسیون نسبت به مصوبه سابق خود هیچ‌گونه اصلاحی صورت نداده و بر مصوبه سابق خود اصرار نموده است.

نتیجه‌گیری

ایراد شورای نگهبان نسبت به مصوبه مجلس درخصوص استفسار صورت گرفته از تبصره «۴» ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی ناظر به محدود نمودن صلاحیت این شورا در اظهار نظر نسبت به صلاحیت نامزدها در محدوده زمانی بیست روز پس از اظهار نظر هیئت مرکزی نظارت، می‌باشد که با توجه به نظر تفسیری این شورا پیرامون اصل نودونهم قانون اساسی و همچنین نظراتی که شورای نگهبان نسبت به مصوبات پیشین مجلس شورای اسلامی (که در مقام مقید و محدود نمودن اصل نظارت شورای نگهبان بوده‌اند)، داشته است، قابل پیش‌بینی بود. در این مرحله کمیسیون هیچ‌گونه اصلاحی نسبت به مصوبه سابق مجلس برای رفع ایراد شورای نگهبان، به عمل نیاورده و بر مصوبه خود اصرار نموده است.

